

La millora de la convivència a secundària

Identificació de dificultats, recull de bones pràctiques i anàlisi dels processos de millora als Instituts d'Educació Secundària de Catalunya

Joan Teixidó Saballs i equip

Institut d'Estudis Catalans, 16 d'abril de 2010
Imatges del Baix Empordà. Plaça Nova Palafrugell

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

www.joanteixido.org

Punts de partida

- 1.- El clima de convivència als centres és un factor clau per a la qualitat.
- 2.- La investigació i l'anàlisi de la realitat posen de manifest que hi ha dificultats
- 3.- S'han realitzat diverses investigacions que la descriuen i quantifiquen
- 4.- Complexitat. Cal conèixer què passa i comprendre per què succeeix tot partint de la realitat de cada centre
- 5.- S'ha d'intervenir tenint en compte les singularitats, les necessitats i les possibilitats de cada context
- 6.- La millora implica el treball coordinat de diversos protagonistes a l'entorn d'un projecte integral i col.laboratiu

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

www.joanteixido.org

Objectius

- a.- Identificar les necessitats que experimenten els centres de secundària públics relacionades amb la millora de la convivència.
- b.- Conèixer les iniciatives de millora de la convivència dutes a terme als instituts de Catalunya.
- c.- Analitzar les principals dificultats percebudes pels centres en la posada en marxa i el desenvolupament de plans de millora
- d.- Establir els elements clau a considerar en les diverses fases del procés de millora
- e.- Analitzar els reptes que han d'afrontar els directius en el lideratge de projectes de millora de la convivència

Platja del Port Bo. Cantada d'Havaneres

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

www.joanteixido.org

Caracterització recerca

Vinculació de recerca i formació

Reflexió sobre la pràctica amb intenció de millorar-la

Efectes altament satisfactoris

Aproximació etnogràfica

Mètode de relats

Instruments per a la recollida de dades

Recollida i sistematització de les dades

Primer retorn als participants

Anàlisi de les dades en profunditat

Establiment de categories i subcategories

Treball de l'equip de recerca

Elaboració i difusió de l'informe final

Cronograma de la recerca

Tempesta en mar des de les Voltes de Calella

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

www.joanteixido.org

Caracterització mostra

Centres: 88 instituts públics

Tamany de la població

Majors de 50000	34,2%
Entre 10000 i 50000 hab.	22,7%
Menors de 10000 hab	43,1%

Sexe informants: H 44%, D 56%

Edat dels informants

entre 35 a 44 anys	41%
entre 45 i 54 anys	45%

Experiència docents dels informants

el 70% tenen més de 16 anys

Experiència directiva dels informants

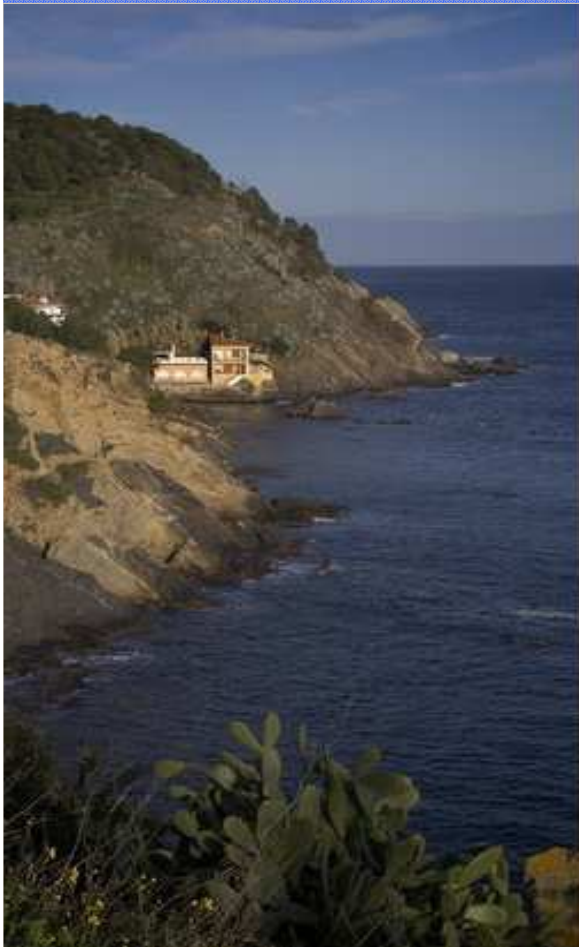
el 42% tenen més 6 anys

Càrrec directiu

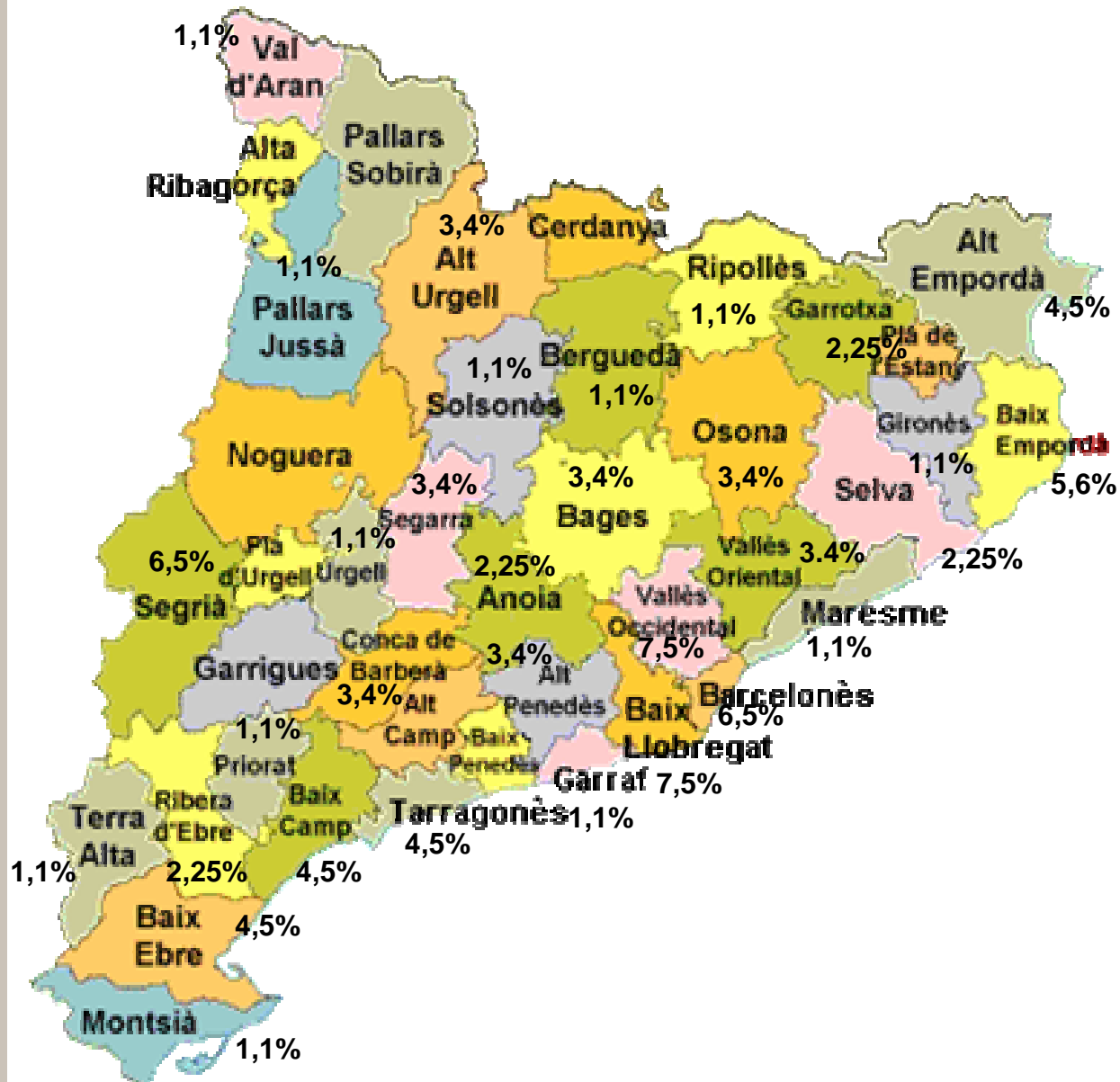
director/a 37,5%; coordin. pedagog 41,7%

Pi de la cala dels Corbs amb les Formigues al fons

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

Distribució territorial

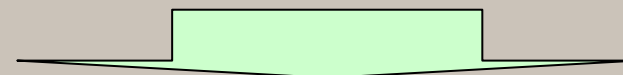
GRUP DE RECERCA EN ORGANITZACIÓ DE CENTRES

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

Resultats

1. Situació de la convivència als instituts de Catalunya

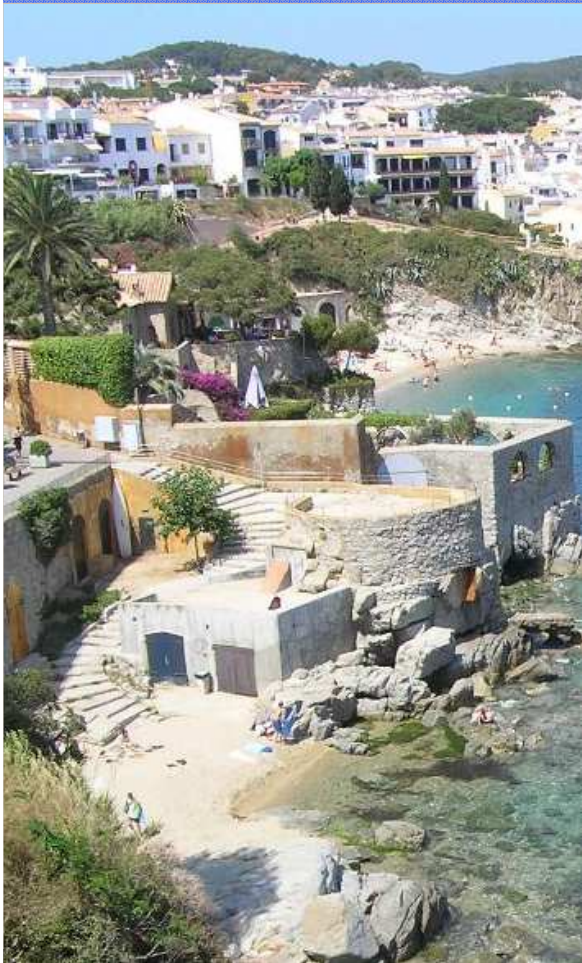

2.- Recull i anàlisi iniciatives de millora que s'estan duent a terme
Dimensions de la millora
Protagonistes de la millora

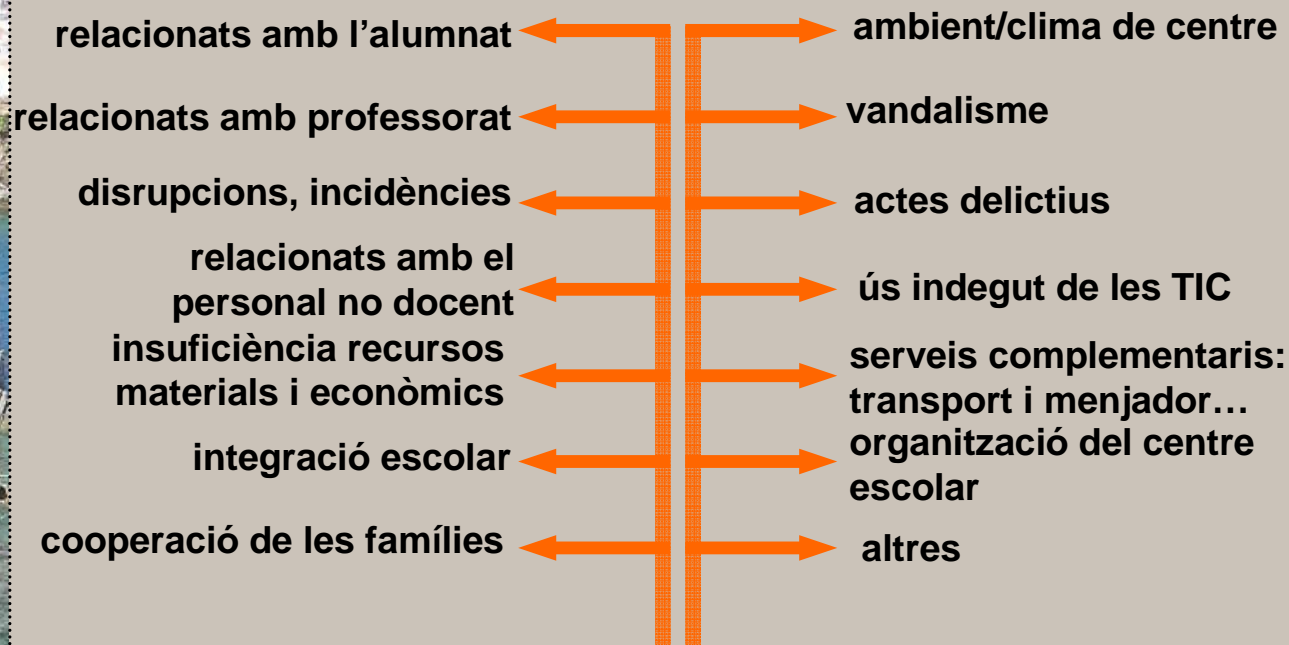

3.- Disseny, lideratge i posada en marxa d'accions de millora a l'entorn d'un projecte integral

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

Principals problemes de convivència

Dificultats de convivència

GROC

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

www.joanteixido.org

Relacionats amb alumnat

És percebut com la font principal

Grup reduït però molt actiu

Indisciplina sistemàtica d'un reduït nombre d'alumnes (al voltant del 5%). Desafien contínuament el sistema, no accepten cap norma ni límit i arriben a les agressions físiques i verbals contra els companys i verbals contra el professorat. Aquest col·lectiu acumula la majoria d'expulsions, expedients disciplinaris i sancions (pàg 71)

Múltiples factors a considerar:

entorn social, família, itinerari vital, nivell de motivació per l'estudi, rebuig escolar...

Incompliment reiterat de pautes bàsiques d'estada a l'aula

Desmotivació/cansament professorat

Atenció a alumnes amb necessitats educatives específiques a l'aula ordinària

Acollida i integració de nous

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

www.joanteixido.org

Relacionats amb professorat

Baixa implicació d'una part del professorat en resolució de conflictes d'aula

Polarització entorn de dues tendències

Algunes actituds poc favorables

desencís, inhibició, derivació dels problemes a la direcció, oposició al canvi...

Desenvolupament de competències professionals per a la gestió d'aula i l'afrontament de situacions disruptives

Dèficits en l'acompliment dels acords de centre: puntualitat, vigilàncies de patis i passadissos, compliment normes...

Disrupcions a l'aula

Conductes desajustades, de baixa intensitat, que dificulten (o impossibiliten) la creació d'un clima de treball a l'aula

Les més accentuades donen lloc a una incidència d'aula; en queda constància

La major part queden en l'anonimat

Subjectivitat en la seva apreciació

Consensuar criteris d'intervenció a l'aula

Expulsions d'aula

Complexitat de gestió de les incidències

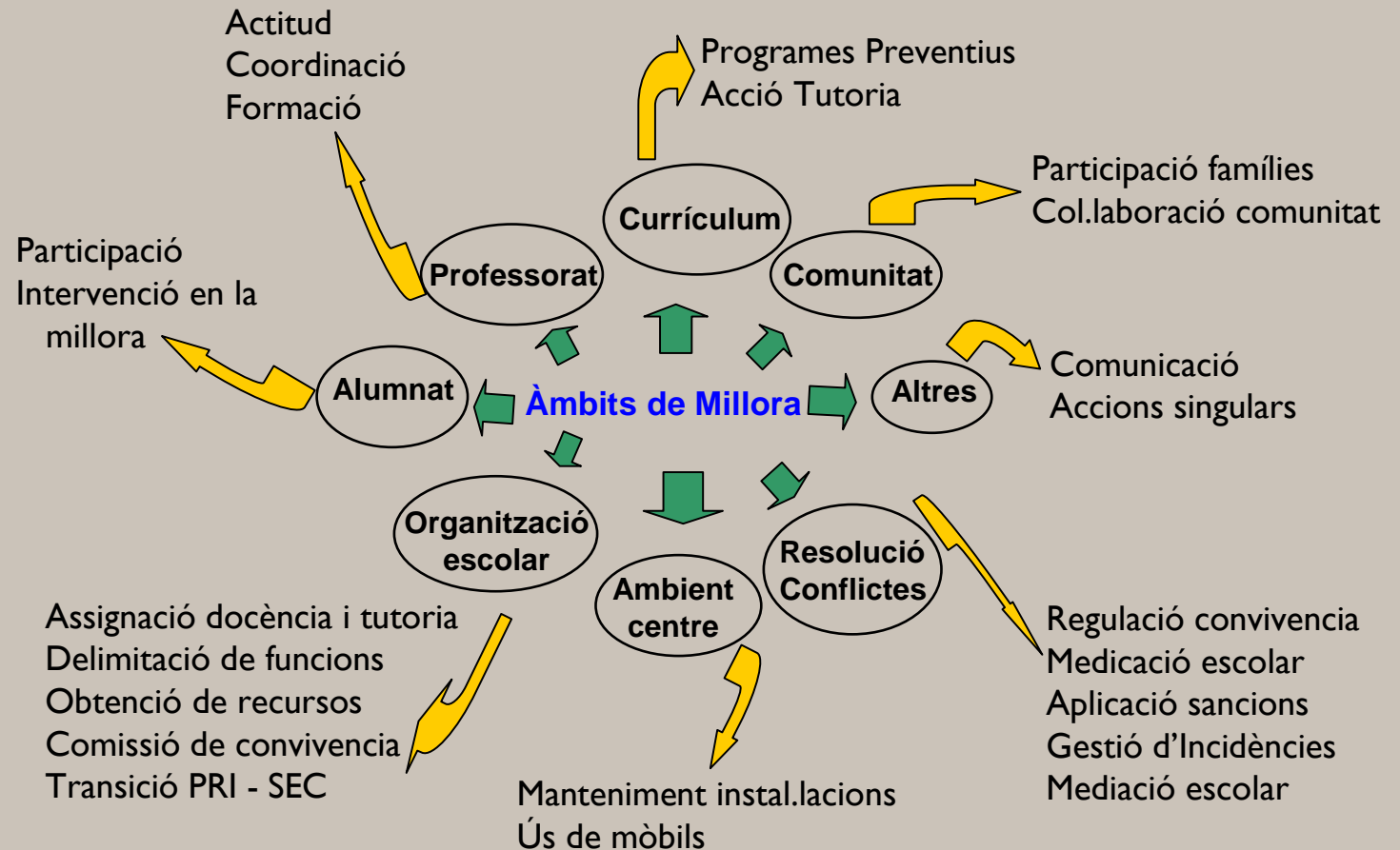
Quan esdevenen quelcom habitual constitueixen el principal factor de preocupació del professorat

Intervenir? o contemporeïtzar?: un dilema

Accions de millora

Múltiples iniciatives amb notables resultats

Exigeixen atenció constant: continuïtat

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

www.joanteixido.org

Resolució conflictes

Aglutina el major nombre aportacions

Afrontament amb immediatesa

Visualitzar-ne els resultats: per l'alumne, pels companys i pel centre

La percepció d'impunitat incrementa les dificultats de convivència

Solució dialogada: la mediació

Plans, equips, serveis, formació...

Se centra en conflictes baixa intensitat

Solució arbitrada: reglaments

Clarificar la normativa i unificar criteris aplicació

Buscar el compromís d'alumnes i famílies

Entre la sanció i la reparació: flexibilitat

Protocols de readmissió

Gestió de les incidència

Riscos de la burocratització

Posar atenció a la dimensió educativa

Avançar vers la coexistència i complementarietat entre ambdós plantejaments

Salguer

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

www.joanteixido.org

Plans de millora

Incidir en la millora: passar del discurs a la intervenció

El procés de millora

De la sensibilització a la planificació

Concreció del Pla de Millora

Dimensions de la millora

La posada en marxa

Els protagonistes de la millora

Resultats: entre l'eficàcia i la prudència

Previsió de dificultats

La motivació per la millora

Lideratge de plans de millora

Estratègies col.laboratives

Abordatge integral: repte organitzatiu

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

GRUP DE RECERCA
EN ORGANITZACIÓ
DE CENTRES

www.joanteixido.org

Dimensions de la millora

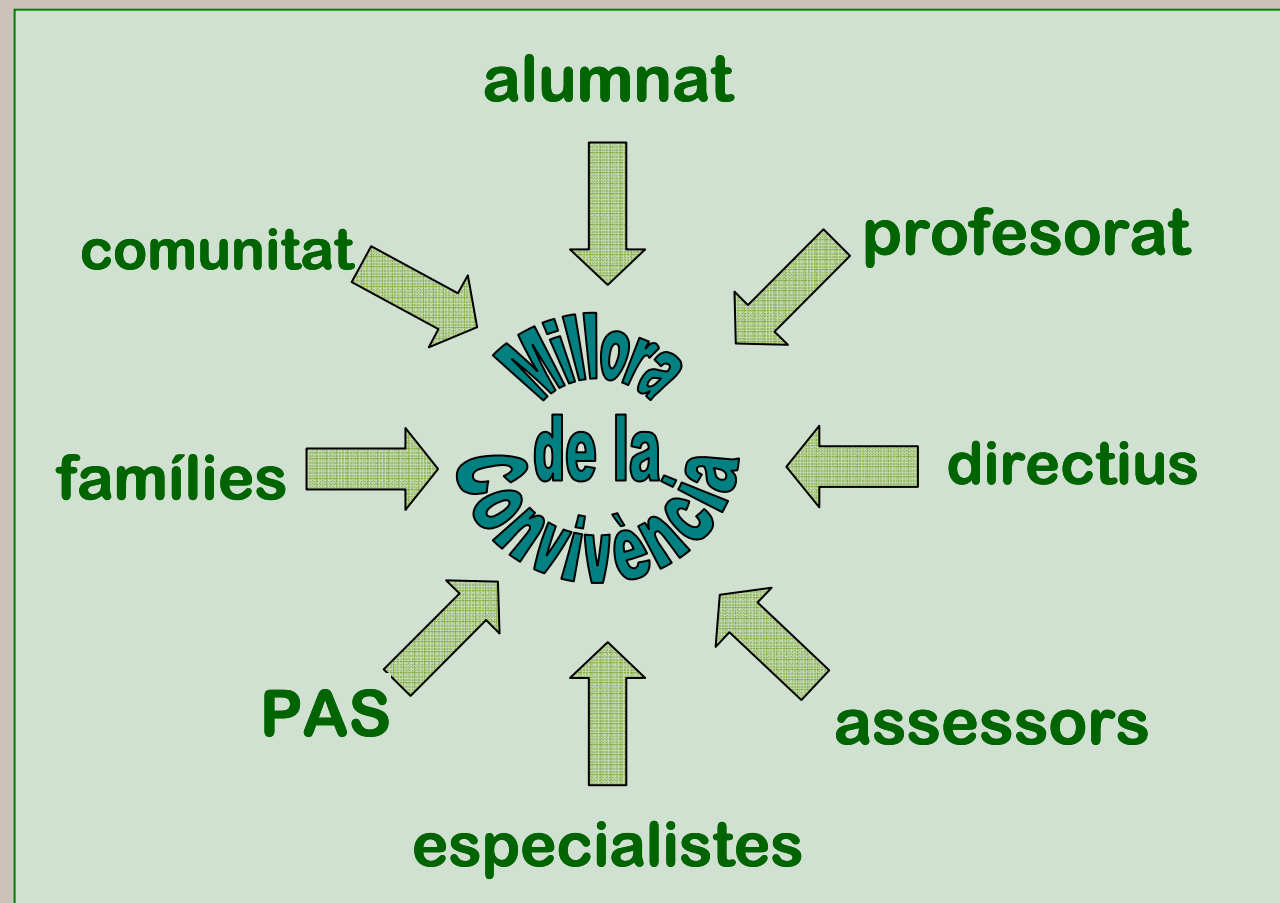

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

www.joanteixido.org

Protagonistes de la millora

Mont-ras. Plaça de l'Ajuntament

Conclusions

Declaracions breus que recullen els principals resultats de la recerca

Referides al marc teòric (1 a 7)

Referides al disseny i desenvolupament de la recerca (8 a 12)

Referides a la problemàtica convivencial (13 a 24)

Referides a les iniciatives de millora de la convivència als instituts (25 a 35)

Referides al procés i al lideratge d'accions de millora (36 a 47)

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

Moltes Gràcies!

La millora de la convivència a secundària a Catalunya

Calella de Palafrugell